

Pasientopplæring ved alvorlig allergi

NSF faggruppe Astma og allergi, august 2021

Anafylaksi- alvorlig allergisk reaksjon

- Vanligvis IgE mediert
- Reaksjon på en eksponering
- Alvorlig reaksjon, som krever rask behandling
- Mål med opplæring:
  - Hurtig erkjenne den anafylaktiske reaksjonen
  - Hurtig igangsette effektive tiltak
- Forebygging- et mål
- Opplæring og reopplæring

Case- jente 4 år

Samtalen

- Hva var det som skjedde i går?
- Hvor mye spiste du?
- Hva skjedde med kroppen din?
- Hvor fort skjedde det?
- Hva gjorde du/dere?
- Hva var det som gjorde det bedre?

Anafylaksi- symptomer

- Definisjon- en tilstand med funn fra to eller flere organsystemer som oppstår plutselig, i rask rekkefølge etter hverandre eller samtidig(Norsk veileder for praktisk anafylaksihåndtering).
- Organsystemer
  - Hud- kløe, utslett, ødem
  - Luftveier- tett pust, stridor, hoste, nesetetthet
  - Mage og tarm- oppkast, magesmerter, diare
  - Sirkulasjon- blekhet, lavt BT, besvimelse, hjertestans
- **SETT ADRENALIN!**

Adrenalin autoinjektor/adrenalinpenn

- Jext/Epipen
- To styrker 0.15 mg og 0.3 mg
- Oppbevares ved høyst 25 grader, ikke frost
- Beskyttes mot lys
- Inspeksjonsvindu
- Holdbarhetsdato
- Resept på minst to penner
- Skriftlig behandlingsplan fra legen
- Bilde av barnet på skole/bhg

EpiPen

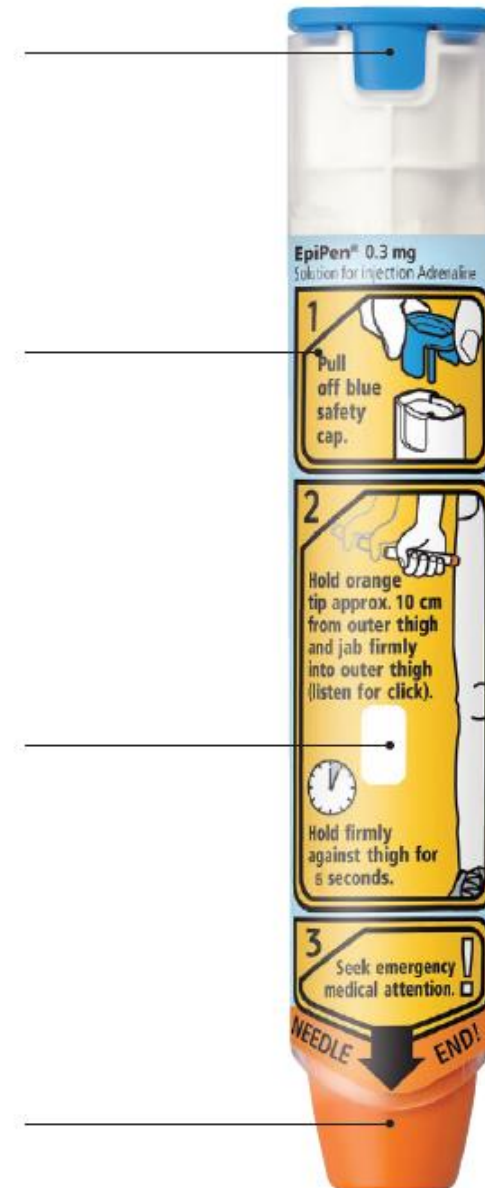
- Beskyttelsesboks
- Brukes en gang
- Blå sikkerhetshette
- Instruksjoner
- Inspeksjonsvindu
- Oransje beskyttelsesdeksel

Blå sikkerhetshette
Forhindrer utilsiktet aktivering av EpiPen®.

Instruksjoner
Brukerveiledning festet på enheten – gjør det mulig med hurtig administrasjon ved nødstilfelle.

Inspeksjonsvindu
Kontroller regelmessig at oppløsningen er klar og fargeløs. Dersom oppløsningen blir misfarget, kontakt legen din for å få en ny EpiPen®.

Oransje beskyttelsesdeksel
Dette dekker nålen både før og etter bruk.

Jext

- Beskyttelsesboks
- Brukes en gang
- Gul sikkerhetschette
- Instruksjoner
- Inspeksjonsvindu
- Svart beskyttelsesdeksel

Praktisk utførelse- Epipen

- Legg deg ned med bena litt hevet for å holde blodsirkulasjonen i gang, blir du tett i pusten, sett deg opp.
- Ta epipen ut av beskyttelsesboksen.
- Hold epipen i den hånden du skriver med (tegner med). Godt tak, med den blå mot himmelen og den oransje mot yttersiden av låret.
- Ta av den blå sikkerhetsketten med den andre hånden.
- Hold Epipen ca 10 cm på yttersiden av låret og støt inn til det sier klikk.
- Tell til 5 sekunder.
- Ta ut epipen, det oransje beskyttelsesdekselet dekker nå nålen.
- Masser innstikkstedet i 10 sekunder.
- Ring 113.

Praktisk utførelse- Jext

- Legg deg ned med bena litt hevet for å holde blodsirkulasjonen i gang, blir du tett i pusten, sett deg opp.
- Ta Jext ut av beskyttelsesboksen.
- Hold Jext i den hånden du skriver med (tegner med). Godt tak, med den gule mot tommelen din og den svarte mot yttersiden av låret.
- Ta av den gule sikkerhetsketten med den andre hånden.
- Støt Jext mot yttersiden av låret til det sier klikk.
- Tell til 10 sekunder.
- Ta ut Jext, det svarte beskyttelsesdekselet dekker nå nålen.
- Masser innstikkstedet i 10 sekunder.
- Ring 113.

Opplæringssituasjonen

- Plasseringen i rommet
- Fokus på barnet/ungdommen og meg som lærer
- Repeterer gjentatte ganger
- Pasienten øver på å lære opp meg, og så den pårørende
- Gjentatte forsøk felles til slutt

Samtalen fortsetter

- Bivirkninger- forbigående uro, hjertebank, hodepine, svimmelhet, blekhet, skjelving
- Det finnes ingen kontraindikasjoner i en livstruende situasjoner!
- Kan gjenta administreringen etter 5-15 minutter
- Inspeksjonsvinduet blir mørkt etter administrasjon
- Leveres tilbake til apotek/helsepersonell
- Hent ut nye på apoteket
- Kontroller ved jevne mellomrom dato og at adrenalinet er klart og fargeløst i kontrollvinduet
- Be pasienten lære opp de rundt seg, familie, venner, trener, lærer, barnehagepersonell
- Sender med en øvingspenn og skriftlig informasjon
- Oppbevaringsmappe til pennene kan bestilles, det kan også øvingspenn og informasjonsbrosjyrer

Vær oppmerksom på den psykososiale belastningen ved å ha alvorlig allergi, og henvis gjerne videre til samtale/terapi